

СТАНОВИЩЕ

от доц.д-р **Светлана Костова Лесидренска**,
ръководител катедра „Икономика и мениджмънт“ – Технически университет-Варна,
научна специалност ”Организация и управление на производството”

върху дисертационен труд на **Сабина Недкова Георгиева**
на тема

”Изследване на човешката надеждност в технологични процеси”

за придобиване на образователната и научна степен “доктор” в професионално
направление 3.7 „Администрация и управление”, научна специалност „Организация и
управление на производството”

на основание на Заповед N УМО - 77/ 23.03.2015г. на Ректора на Университет „Проф.
д-р Асен Златаров” - Бургас

I. Общо представяне на дисертационния труд.

1. Предмет.

Дисертационният труд на Сабина Георгиева има за предмет изследване, анализ и оценка на риска в технологичните системи и човешката надеждност, като инструмент за управлението на риска от човешка грешка.

2. Обем.

Общият обем на дисертационния труд е 195 страници, от които 167 стр. - изложение, 6 стр. – списък на използваната литература и 15 стр. – приложения.

3. Литература.

За целите на изследването докторантката е използвала 69 литературни източника, от които 7 на кирилица, 62 на латиница, част от които са цитирани в текста. Литературните източници са ползвани добросъвестно и коректно.

Като цяло може да се обобщи, че докторантката познава основната литература в предметната научна област.

4. Приложения.

Приложенията извън текста са 4 на брой и представят документи, разработени от докторантката, в подкрепа на емпиричното изследване.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

1. Преценка на актуалността на изследвания в дисертацията научен проблем.

Докторантката е насочила вниманието си към един актуален управленски проблем, стоящ пред съвременните производствени предприятия - как да се намали риска от човешка грешка в тях, на базата на изграждането на интегриран модел за анализ и оценка на технологичния риск и човешката надеждност. В този контекст неговата актуалност и недостатъчна степен на изследване са предизвикали изследователския интерес на Сабина Георгиева и са определили темата на дисертационния труд.

2. Структура и съдържание.

В структурно отношение дисертацията следва класическата логическа последователност – теоретична, методическа и приложна част, обособени в отделни раздели.

Във въведението докторантката обосновава актуалността и значимостта на изследвания проблем в неговите технологични и управленски измерения, определя обекта и предмета на изследването, както и целта и изследователските задачи за нейното реализиране. Представена е и основната изследователска теза.

Изложението в Раздел Втори и Трети е насочено към изясняването на теоретичните аспекти на риска и неговата оценка, както и човешкият фактор и човешката грешка, като част от методите за оценка на риска в технологични системи.

Изложението в Раздел Втори и Трети ми дава основание за извода, че докторантката добре познава състоянието на изследвания проблем и творчески интерпретира обзорно – информационния и аналитичен материал.

В Раздел Четвърти са представени технологичните системи, обект на експерименталната част в дисертационния труд, както и методите на изследването в тях. Подбрани са сполучливо технологични системи с различни параметри.

Раздел Пети има подчертано методически характер. Авторката си поставя за задача да разработи методика за оценка и анализ на човешката грешка и човешката надеждност, като част от цялостната оценка на риска в технологичните системи.

Използваният съвременен методически инструментариум за конструирането на методиката в Раздел Пети допринася за високата надеждност на очакваните резултати от нейното приложение.

Посочените резултати от апробираната методика в различни обекти доказват нейната приложимост, полезност и универсалност.

В Заключение са изведени значимите според авторката резултати и обобщения относно *потвърждаването на валидността на основната теза в дисертационния труд.*

3. Мнение за езика и инструментариума на дисертационния труд.

Изложението е написано на добър научен стил, показващ умението на докторантката да ползва свободно понятийния апарат в областта на управлението на риска.

За успешното решаване на изследователския проблем и постигането на целта на дисертационния труд спомага и сполучливият избор и приложение на адекватни и подходящи съвременни управленски инструменти, методи и модели.

4. Мнение за автореферата.

Авторефератът като структура и съдържание отразява вярно дисертационния труд на докторантката.

Основните резултати, получени в дисертацията са представени в 6 научни публикации, от които 2 научни статии, а останалите - научни доклади, изнесени на национални и международни научни форуми. Една от научните статии е публикувана в авторитетно международно издание.

Приемам посочените публикации като част от дисертационния труд.

III. Научни и научно - приложни приноси на дисертационния труд.

Считам, че приносните моменти в дисертационния труд на Сабина Георгиева могат да бъдат сведени до:

А. Научно – приложни приноси :

1. Разработена е методика за оценка и анализ на човешката грешка и човешката надеждност, като част от цялостната оценка на риска в технологичните системи.
2. Разработен е математически модел за оценка на човешката надеждност в технологични системи чрез интегрален показател на риска.
3. Разработен е модел на Система за съвместимост на нивата на факторите на човешката надеждност и нормите за организационна и икономическа ефективност на човешкия фактор.

Б. Приложни приноси:

1. Апробирана е методиката за оценка и анализ на човешката грешка и човешката надеждност, като част от цялостната оценка на риска в две технологични системи с различни параметри, което доказва нейната универсална приложимост.

Приносите са лично дело на докторантката.

Приемам, че резултатите от апробацията, както и методиката, могат да бъдат предоставени за ползване в учебния процес и в стопанската практика.

IV. Забележки, препоръки и въпроси.

Към дисертационния труд на Сабина Георгиева имам следните бележки:

1. Не достатъчно прецизирана структура на дисертационния труд, липсват структурирани глави, а са налице отделни раздели.
2. Изводите е трябвало да бъдат обобщени в края на всеки раздел от дисертационния труд.
3. Списъкът на използваната литература не е подреден съобразно общоприетите изисквания при разработването и оформянето на научни трудове.
4. Списъкът на публикациите по дисертационни труд се нуждае от прецизиране. Някои от тях нямат характер на научни публикации (напр. публикация 2 от приложения списък).
5. Има допуснати някои технически и стилови грешки.

Посочените критични бележки биха помогнали на докторантката в прецизирането на по – нататъшната и научна работа.

Въпроси:

1. Кое дава основание на докторантката за извода, че разработеният математически модел за оценка на човешката надеждност в технологични системи чрез интегрален показател на риска, е универсален?

Заключение

Давам положителна оценка на дисертационния труд **”Изследване на човешката надеждност в технологични процеси”**. Спазени са всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение на Университет "Проф. Асен Златаров" – Бургас - за придобиване на образователната и научна степен “доктор”. **Въз основа на общата ми положителна оценка за дисертационния труд, приносните моменти и тяхната значимост за обогатяване на съществуващите знания и практиката, предлагам на научното жури да присъди образователната и научна степен “доктор” на Сабина Недкова Георгиева в професионално направление „Администрация и управление”, научна специалност „Организация и управление на производството”.**

16.05.2015г.

Член на научното жури:

/доц. д-р Св. Лесидренска/